

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 347
Karar Tarihi : 29/05/2010

Cumhurbaşkanlığınca Kurulumuz Başkanlığına gönderilen 12/05/2010 tarihli, B.01.0.KKB.01-18/D-1-296 sayılı yazı ile; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca 07/05/2010 tarihinde kabul edilen 5982 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un, Anayasa'nın 175. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, halkoyuna sunulmak üzere Resmi Gazetede yayımlanması için Başbakanlığa gönderildiği belirtilerek, Anayasanın 175. maddesi ve 3376 sayılı Kanun uyarınca gereğinin yapılması istenilmiş olup, 5982 sayılı Kanun 13/05/2010 tarihli Resmi Gazetenin 27580 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Yüksek Seçim Kurulunun;

13/05/2010 tarihli, 2010/317 sayılı kararı ile; Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun, Anayasanın 67. maddesinin son fıkrasında ifade edilen seçim kanunları kapsamında olduğundan, Anayasanın 67.maddesinin son fıkrası hükmü gereği seçim kanunlarındaki değişiklikler yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmayacağından; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında 5982 sayılı Kanunun, Anayasanın 175 ve 3376 Sayılı Kanununun 2. maddesi hükümleri gereği halkoylamasında uygulanacak sürenin 120 gün olmasına ve halkoylamasının 12/09/2010 Pazar günü yapılmasına,

20/05/2010 tarihli, 2010/332 sayılı kararı ile; Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasında uygulanacak seçim yasaklarını belirlemek üzere bir komisyon oluşturulmasına,

karar verilmiştir.

Komisyon seçim yasaklarına ilişkin çalışmasını tamamlamış olmakla, komisyonca hazırlanan rapor incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın 79 uncu maddesiyle; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetilmesi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ... görevinin Yüksek Seçim Kuruluna ait olduğu belirtilerek, Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği,

Aynı maddenin son fıkrasında; Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olacağı,

belirtilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 1. maddesinde; "Özel kanunlarına göre yapılacak milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında bu Kanun hükümleri uygulanır.",

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun Ek 5 nci Maddesinde; "Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında kullanılacak olan oy pusulalarının şekli; oy verme, oyların sayım ve dökümü, geçersiz oyların tespiti, sonuçların tutanağa geçirilmesi, ilçe, il ve Yüksek Seçim Kurulunca yapılacak birleştirme işlemleri; halk oyuna sunulan kanunla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çoğunluk ve azınlık görüşleri ile Cumhurbaşkanının görüşünün ve halk oyu sonuçlarının Türkiye Radyo ve Televizyonları aracılığı ile seçmenlere açıklanması ilkeleri ve bu Kanunda yer alan benzer hükümler dikkate alınarak Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilir.",

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 1. maddesinde; Anayasa gereğince yapılacak olan halkoylamalarında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbik edileceği,

aynı Kanunun 3. maddesinde ise; Yüksek Seçim Kurulunun, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması için bütün tedbirleri alıp hazırlıkları yapacağı, halkoylamasının sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkili olacağı,

yine, 3376 sayılı Kanunun 5. maddesinin (a) bendinde de; 298 sayılı Kanunun propaganda serbestliğine ilişkin hükümlerinin, halkoylaması gününden önceki yedinci günden başlayarak uygulanacağı,

öngörülmüştür.

12 Eylül 2010 tarihinde yapılacak olan halkoylamasının başlangıcı, Kurulumuzun 25/05/2010 tarihli ve 340 sayılı kararı ekinde yer alan takvimde belirlenmiş bulunmaktadır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesi hükmü uyarınca, ilçe çevresinde seçimin düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri alma yetki ve görevi ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun yerleşmiş uygulamalarına göre, seçim işlemlerinin ve seçim sürecinin işlemeye başladığı tarih, aynı zamanda seçimin başlangıç tarihi olarak kabul edilmekte, bu kapsamda seçim sürecinin başlaması ile oy verme gününe kadar bütün ilgililerce uyulması gereken seçim yasaklarının belirlenmesi gerekmektedir.

10/04/2010 gün ve 27548 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5980 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun İle Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun seçim propagandası başlıklı ikinci kesimindeki bazı maddelerinde değişiklik yapılmış ise de; Anayasanın 67 nci maddesinin son fıkrasındaki hüküm uyarınca bu değişiklikler bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanamayacağından, bu halkoylamasında değişiklikten önceki yasal düzenlemelerin esas alınması gerekmektedir.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 5. maddesinin (a) fıkrasında; propaganda serbestliği ve süresinin, oy verme gününden önceki yedinci gün olduğu belirtilmiş, ayrıca bu serbestlik ve süreye getirilen sınırlamalar da yine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 49 ila 66. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Anılan düzenlemede oy verme gününden önceki yedi gün içinde açık ve kapalı yerler ile hoparlörle propagandalara ilişkin ilçe seçim kurullarının görevleri gösterilmiştir. Aynı Kanunun 60 ıncı maddesiyle, duvar ilanı, afiş, flama, bayrak gibi propaganda araçlarının nerelere asılacağı ve sabit reklam panoları (Billboardlar)'ndan siyasi partilerin yararlanma sırasını belirleme görevi de ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

298 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde; Seçim süresince yapılamayacak işler, 3376 sayılı Yasanın 5/a maddesinde belirtilen süre içerisinde 298 sayılı Yasanın 64 üncü maddesinde; Törenlere ait yasaklar, 65 inci maddesinde; Başbakan ve bakanlara ilişkin yasaklar ve 66 nci maddesinde ise; Memurların gezilere katılma yasağı getirilmiştir.

Yukarıda sözü edilen düzenlemeler uyarınca halkoylaması sürecinde uygulanacak esasların komisyon raporu doğrultusunda kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

S O N U Ç:

Yukarıda yapılan açıklamalar ve yasal hükümler çerçevesinde;

I- HALKOYLAMASININ BAŞLANGIÇ TARİHİNDEN İTİBAREN (31 MAYIS 2010);

1- Halkoylaması döneminde, genel yollar üzerinde, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde her türlü propaganda çalışması yapılmasının ve parti bürosu kurulmasının yasak olduğuna (298/50-1),

2- Seçim takviminin başlangıcından itibaren seçim propagandasının sona erdiği ana kadar hoparlörle propagandanın halkın huzur ve rahatını bozmamak ve 298 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin son fıkrası hükümlerine uymak şartıyla serbest bulunduğuna (298/56-1),

3- 05 Eylül 2010 Pazar gününe kadar siyasi propaganda amaçlı açık ve kapalı yer toplantılarının 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Hakkında Kanun hükümlerine tabi kılındığına,

4- 05 Eylül 2010 Pazar gününde başlayan serbest propaganda süresi içinde ilçe seçim kurullarınca gösterilecek açık ve kapalı yerler dışında toplu olarak propaganda yapılmasının yasak olduğuna,

5- Siyasi partilerin tanıtıcı nitelikte broşür ve el ilanları dışında herhangi bir hediye ve eşantyon dağıtmaları, dağıtımları veya bunların üçüncü şahıslar ya da kurum ve kuruluşlar aracılığı ile dağıtılmasının yasak olduğuna (298/61-son),

6- El ilanı mahiyetindeki matbuaları dağıtacak kimselerin seçme yeterliğini haiz olmaları gerektiğine, Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişiliklerinde memur ve hizmetli olarak çalışanların ilan dağıtamayacaklarına (298/62),

7- 298 sayılı Kanunun 62 nci maddesinde sayılanlarla, kamuya yararlı dernekler ve bunlarda görev almış bulunan memur ve hizmetlilerin halkoylamasında tarafsızlıklarını korumak zorunda olduklarına, bu kapsamda olanların siyasi partilere her ne nam ve ad ile olursa olsun bağış ve yardımlarda bulunmalarının, siyasi bir partinin emrinde veya herhangi bir siyasi faaliyette çalıştırılmalarının, her türlü araç ve gereç ile imkanlarını kullanmalarının veya kullandırılmalarının yasak olduğuna (298/63-1-2/b),

8- Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler, bulundurulamayacağına, Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda yayınlarıyla, diğer seçim propagandalarında Türkçeden başka dil ve yazı kullanılmayacağına (298/58),

9- Bankalar Kanunu'na tabi teşekküllerin, seçmenin oyuna tesir etmek maksadıyla her türlü yayınlarda bulunmalarının yasak olduğuna, daha önce basılmış ve yayınlanmış ve yukarıdaki fıkrada mahiyeti belirlenen her türlü kitap, broşür, afiş ve bunlara benzer yayınların da aynı hükme tabi olduğuna (298/63/3-4),

10- 298 sayılı Kanunun 60 nci maddesinin ikinci fıkrasında sayılanlar hariç 23 Ağustos 2010 Pazar akşamına kadar duvar ilanı, flama ve bayrak asılamayacağına (298/60-son),

11- 23 Ağustos 2010 Pazar akşamına kadar, sabit reklam yerlerinden (Billboard, pano vs.) ilçe seçim kurullarının gözetim ve denetiminde seçime katılma hakkına sahip siyasi partilerin başvuruda bulunmaları halinde kura ile sıraları belirlenerek eşit sayı ve ücret karşılığında yararlanmalarının mümkün olduğuna,

12- Halkoylaması döneminde (halkoylamasının başlangıç tarihinden oy verme gününe kadarki süreçte) şehir içi toplu ulaşımı sağlayan araçlara, propaganda içeren afiş, flama ve posterlerin asılamayacağına,

13- Belediyelerin gözetim ve denetiminde kullanılmakta olan raylı araçlara ve bu araçların bulunduğu yer altı ve üstü merkezlerine veya raylı araçların içerisinde bulunan her türlü reklam araçlarının halkoylaması dönemi içinde propaganda yasakları kapsamında olduğuna,

14- Cep telefonları ile belli bir merkezden yönlendirilmek suretiyle halkoylaması sürecinde propaganda yapılamayacağına, yapıldığı takdirde ilgililerin hukuki ve cezai açıdan sorumlu olacaklarına,

15- Propaganda amacıyla; posta veya kargo şirketleri aracılığıyla açıktan, ambalajsız olarak verilecek el ilanı, broşür gibi basılmış kağıtların belli bir adresi içermesi şartı ile, oy verme gününden önceki gün olan 11 Eylül 2010 Cumartesi günü saat: 18.00'e kadar dağıtımında kanunen bir sakınca olmadığına,

16- 298 sayılı Kanunun 60. maddesinde belirtilen duvar ilanı ve afişle propaganda uygulama ve yasaklarının halkoylaması sürecinin başlangıç tarihi olan 31 Mayıs 2010 tarihinden 23 Ağustos 2010 tarihine kadar geçen süre içinde izlenmesi, gözetim ve denetiminin mülki idare amirlerinin görev ve yetkisi dahilinde olduğuna,

23 Ağustos 2010 tarihi ile 11 Eylül 2010 tarihleri arasında ise yukarıda belirtilen uygulama ve yasakların denetiminin ilçe seçim kurullarının yetkisi ve görevinde bulunduğuna,

II- HALKOYLAMASI PROPAGANDASININ BAŞLANGICI OLAN 05 EYLÜL 2010 TARİHİNDEN İTİBAREN OY VERME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN GÜNE KADAR OLAN SÜRE İÇİNDE;

1- 298 sayılı Kanun'un 64 ncü maddesi gereği aynı Kanununun 62 nci maddesinde sayılı bütün daire, teşekkül ve müesseselerle Bankalar Kanunu'na tabi teşekküllere ait kaynaklardan yapılan iş ve hizmetler dolayısıyla, (açılış ve temel atma dahil) törenler tertiplemek, nutuklar söylemek, demeçler vermek ve bunlar hakkında her türlü vasıta ile yayınlarda bulunulmasının yasak olduğuna (298 sayılı Yasanın Ek 6 ncı maddesi hükmü saklıdır.),

2- Başbakan ve bakanlarla, milletvekillerinin yurt içinde yapacakları halkoylaması ile ilgili propaganda gezilerini makam otomobilleri ve resmi hizmete tahsis edilen vasıtalarla yapamayacaklarına, bu maksatla yapacakları gezilerde, protokol icabı olan karşılama ve uğurlamalar ile törenlerin yapılamayacağına ve resmi ziyafet verilemeyeceğine, Başbakan ve bakanların halkoylaması ile ilgili çalışmalarında ve konuşmalarında bu Kanun hükümleriyle bağlı olduklarına, Başbakan, bakanlar ve milletvekillerinin halkoylaması ile ilgili yapacakları propaganda gezilerine hiçbir memurun katılamayacağına(298/65-66),

III- Karar örneğinin;

- 1- Tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına,
- 2- Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,
- 3- Cumhuriyet Başsavcılıklarına iletilmek üzere Adalet Bakanlığına,
- 4- Mülki İdari Makamlara iletilmek üzere İçişleri Bakanlığına gönderilmesine,
- 5- Resmi Gazetede yayımlanmasına,

29/05/2010 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Ali EM

Başkanvekili
Kırdar ÖZSOYLU

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
M. Zeki ÇELEBİOĞLU

Üye
Muharrem COŞKUN

Üye
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Halim AŞANER